

*Семенова Катерина
(Полтава, Україна)*

ВИШИВАНКА – ЦЕ МОДНО І СТИЛЬНО

Вишиванка – це неповторне диво, коли на одному полотні сплітається багато кольорів в один багатий та вишуканий орнамент. Вишиванки бувають різними: на одних розквітають бутонами квіти, на інших – мальовничі символічні візерунки, які виражають настрій та почуття автора. Українська вишиванка – є яскравим та самобутнім явищем культури, яке розвивалося та удосконалювалося протягом багатьох століть. Вишиванка – національна святиня, символізує і несе в собі духовне багатство, високу мудрість і традиційний зв'язок багатьох поколінь, що не переривається віками. Вишиванку передають з роду в рід, зберігають як безцінну реліквію. Вона – символ здоров'я і краси, щасливої долі і родинної пам'яті, любові і вірності.

Метою статті є висвітлення вишиванки, як модного та стильного одягу.

Здавна в Україні одяг займав особливе місце в житті людей, адже виконував велику кількість функцій: утилітарну, символічну, ритуально-обрядову, магічну, був показником віку, статі, місця в суспільстві. Вишиванка, вишита сорочка, являється частиною загальної культури народу, що формувалась під впливом історичних подій, конкретних природних, соціальних, побутових умов. Традиційне вбрання України відзначається великим розмаїттям в зв'язку з регіональною приналежністю, але всі його варіації об'єднує один незамінний компонент – вишиванка – самобутній твір народного мистецтва. На чистому полотні сорочки бабусі, матері, дочки, онучки з любов'ю вишивали вигадливі візерунки, що розказували про життя і вірування українців. Чого тільки не зустрінеш на автентичній українській вишиванці: барвисті квіти, чудернацькі тварини, строгі геометричні орнаменти, і все це виконано найрізноманітнішими швами.

Вишита сорочка здавна була традиційним одягом українців, і в наш час вишиванка не втратила своєї популярності, навіть навпаки, спостерігається певна хвиля посиленого інтересу до неї і українського національного одягу загалом.

Українська вишиванка з давніх-давен була талісманом. У радянські часи носити українські вишиванки частково заборонялось, проте це не применшило її значення для українства. Більше того, дослідники вважають, що з проголошенням незалежності українська вишиванка отримала мало не культову роль. Сьогодні українська вишиванка всюди: без неї не обходиться жодне національне свято, вона є невід'ємним елементом гардеробу багатьох людей. В давнину сорочку прикрашали магічними знаками сонця, поля, води. Вважалося, що ці символи відводять від людини хвороби і нещастя. І сама тканина сорочки, і вишивка, і колір ниток мали чарівну силу. Кожний народ, кожна етнічна група має свій

ідентичний, свій оригінальний національний одяг. Національний одяг – це, так-би мовити, візитка, по якому зразу можна визначити приналежність людини до певного етносу.

Сьогодні вишиванка – це модно. У кожній новій колекції сезону найзнаменитіші та титуловані Кутюр'є з усього світу приділяють вишивці велику увагу, особливе місце, а іноді – і головну роль, і кожен раз українська вишиванка виправдовує свою важливу місію. Українська вишиванка має значні переваги у світовій індустрії моди, адже саме в руках українських жінок народився цей вид мистецтва. Вона займає почесне місце у гардеробі стильних людей. Вишивку можна побачити в інтер'єрі кабінету президента, українська вишиванка часто зустрічається в гардеробах відомих акторів, телеведучих, спортсменів. Всі провідні компанії використовують українську вишиванку для створення свого індивідуального стилю.

Одним з небагатьох національних брендів, відомих в усьому світі є українська вишиванка. Сьогодні вважається престижним носити вишиту сорочку, віднайдену у запиленій прабабусиній скрині. Найкращою вважається вишита сорочка на конопляному чи лляному полотні. Вишиванки носять абсолютно всі: пенсіонери, студенти, дорослі та немовлята. Головні переваги української сорочки полягають в тому, що вона не змінює свого розміру та форми після прання, кольори не втрачають свою насиченість, та не вигорають на сонці, та носити завжди зручно, як у дощовий прохолодний день, так і у сонячний та спекотний.

Українська вишиванка (жіноча вишиванка, чоловіча вишиванка, дитяча вишиванка) – це не лише українська традиція. Це стиль, який вирізняє українців, підкреслює самобутність нашої культури. Вишиванка – це духовний символ українського народу, рідного краю, батьківської оселі, тепло материнських рук. Досить часто вона використовується як святковий одяг з нагоди якоїсь події, наприклад, люди люблять зустрічати в ній свій день народження, не кажучи вже про такі традиційні християнські свята як Пасха, Різдво і Трійця. Деякі люди замовляють собі вишиту сорочку саме до якогось свята і надалі вдягають її час від часу саме на свята. Вишиванка як щоденний одяг поки не користується великою популярністю, хоча деякі люди використовують її і таким чином [6]. Все частіше вишиті сорочки вдягають на весілля: як власне, так і чуже. І якщо для чужого весілля використовується переважно вже готова сорочка, то ті, хто зважуються одягнути її на власне, підходять до цього досить серйозно: розробляють дизайн, підбирають розміри, замовляють вишивку за кілька місяців до події.

Візерунок на вишиванці залежить від того, кому вона призначається: батькові чи братові, нареченому чи другові, парубку чи одруженому – кожному вручалась вишита сорочка з візерунком відповідної символіки. За формою – це біла вишита сорочка, виготовлена з лляного чи конопляного полотна домашньої роботи. Символіка новітніх українських вишиванок у

своїх образах збігається з орнаментами давніх трипільських часів. В цьому – спадкоємність наших культурних виявів. [7]

Вишиванка – це вишита сорочка, в її орнаменті відображено місцеві особливості та символіка – це для українця не лише одяг, не лише вбрання, яке вдягається у найважливіші дні життя або на свята. Це символ приналежності до роду та нації, ознака патріотизму, а у наш час ще й один із символів, за яким вирізняється українець у багатомірному, багатовбраному глобалізованому світі. Яскраві кольори, фантастичні візерунки-символи, багатство фантазії майстрів – усе це і є вишиванка.

Мода на вишиванки ніколи не пройде, в кожній новій колекції сезону найзнаменитіші і титуловані Кутюр'є з усього світу приділяють вишивці велику увагу, особливе місце, а іноді і головну роль, і кожен раз вишивка виправдовує свою важливу місію. Українські вишиванки мають значну перевагу у світовій індустрії моди, адже саме руками української жінки народився цей вид мистецтва.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антонович С.А. Декоративно-прикладне мистецтво / С.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1999.
2. Гуслистий К.І. Українське народне мистецтво: вбрання / К. І. Гуслистий. – Київ : Державне вид-во образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР. 1961. – 327 с.
3. Кара-Васильєва Т.В. Українська вишивка на зламі століть / Т.В. Кара-Васильєва.. – К., 2000.
4. Кот М.П. Українська вишита сорочка: традиції і сучасність / М.П. Кот. – Д: Коло, 2007.
5. Попович М. Нарис української культури: навчальний посібник / М. Попович. – К., 2001.
6. Чорноморець А.. Українська вишивка / А. Чорноморець, Т. Кара-Васильєва. – К: Либідь, 2005. – 182.
7. Вишиванка – справжнє українське диво / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stezhkami.com/articles/55_vyshyvanka_-_spravzhne_ukrainske_dyvo
8. Українська вишиванка / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.org.ua/articles/2014/05/15/ukrainska-vishivanka.html>

Чуйко Наталія
(Полтава, Україна)

ЯКА ВОНА – ПОЛТАВСЬКА ВИШИВАНКА?

Полтавська сорочка вишита білим по білому, полтавський рушник, оздоблений рушниковими швами, вишитий червоними нитками, опішнянський глиняний посуд, решетилівські квіткові килими, мереживні плетива з лози – витвори народного мистецтва, що продовжують дивувати світ своєю величністю, глибинною народною мудрістю, прихованим сакральним змістом. Полтавська вишиванка займає окреме місце в українському етносі. В її орнаменті використовується вся палітра